

21.8.2023

Pyhäjärven kaupunki
Ollintie 26
86800 PYHÄSALMI

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Isokatu 4
90101 OULU
pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Viite: Lausuntopyyntö 7.7.2023, dnro: 985/03.04.04.04.10/2023

Asia: Pyhäjärven kaupungin lausunto Kari Miettisen valitukseen

Pyhäjärven kaupunginvaltuusto on päättänyt 20.6.2023 § 40 myöntää Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:n 250.000 euron tililimiitille 100 % takauksen. Pyhäjärven kaupunki edellyttää takaukselle Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:ltä riittävää vastavakuutta.

Vastaukset kunnallisvalituksessa esitettyihin perusteluihin:

Valtuusto on ylittänyt toimivaltansa ja päätös on lainvastainen.

- Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

1. Kaupungin ei kuulu toimia yritysten riskirahoitusten takaajana

- Kaupunki ei toimi yritysten riskirahoituksen takaajana kaikissa tapauksissa. Pyhäjärven kaupunki on toiminut ja toimii kaupungin konserniin kuuluvien yhtiöiden osalta konserniyhtiöiden tililimiittien ja lainojen takaajana.
- Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy on Pyhäjärven kaupungin 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö. Yhtiö on perustettu vuonna 2014 Pyhäsalmen kaivoksen infrastruktuurin uusiokäyttötarkoituksiin. Yhtiön toiminta-ajatuksena on rakennuttaa, hallita ja vuokrata edelleen Pyhäsalmen kaivoksessa sijaitsevia uusiokäyttöön soveltuvia tiloja tuotekehitykseen, koulutukseen, tuotantoon ja tieteelliseen uusiokäyttöön.
- Pyhäsalmen kaivos on toiminut paikkakunnan merkittävimpanä työnantajana 1960-luvulta aina tähän päivään saakka. Yhtiön toiminta on näkynyt merkittävästi myös kaupungin taloudessa kunnallis- ja yhteisöverotulojen kautta. Maanalaisen kaivostoiminnan loputtua vuonna 2021 on ollut tarkoitus saada uusia toimijoita hyödyntämään kaivoksen infrastruktuuria ja ainutlaatuisia ympäristöä nyt ja kaivoksen toiminnan loppuessa. Kaivokselle ja sen ympäröiville maa-alueille on monia eri uusiokäyttömahdollisuuksia johtuen infrastruktuurin hyvästä kunnosta, helpoista kulkuyhteyksistä sekä työntekijöiden osaamisesta. Tätä toimintaa varten Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy on perustettu.
- Elinkeinoelämän yleisten edellytysten luominen on kunnan toiminnan ydinaluetta hyvinvointipalvelujen turvaamisen ohella. Uusiokäytön myötä Pyhäjärvelle syntyy myös uusia työpaikkoja kaivostoiminnan loppumisen myötä poistuneiden työpaikkojen tilalle.

- Kaupunginvaltuuston päätöksessä 20.6.2023 mainittu takaus liittyy määräaikaiseen yritystililimiittiin, jonka Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy on neuvotellut Säästöpankki Optian kanssa. Tililimiittiä tarvitaan yrityksen toimialan mukaiseen kaivoksen uusiokäytön edistämiseen, tässä tapauksessa Callio FutureMINE-hankkeen (Business Finland) siltarahoituksena.

2. Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy ei ole pystynyt esittämään turvaavaa vastavakuutta limiitin myöntämiselle Säästöpankki Optialle heikon taloudellisen tilanteen takia.

- Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy on esittänyt Pyhäjärven kaupungille riittävän vastavakuuden. Kaupunki saa panttivelkakirjan vastavakuudeksi. On normaali käytäntö, että riittävä vastavakuus kirjataan takaussopimukseen. Päätöksentekohetkellä riittää tieto, että päätöksen mukainen riittävä vastavakuus voidaan antaa. Kyseinen määräaikainen tililimiitti toimii Callio FutureMINE-hankkeen siltarahoituksena, koska hankkeen maksatukset tulevat yrityksen tilille vasta kustannusten syntyminen jälkeen useiden kuukausien viiveellä. Investointihankkeessa itsessään muodostuu merkittäviä omaisuuseriä Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:lle.
- Yrityksen taloudellinen tila ei ole heikko, vaan normaali kasvavan yhtiön tila, jossa yritysrahoituksen määrää kasvatetaan lisääntyvän kehitystoiminnan mahdollistamiseksi.

3. Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy ei ole esittänyt turvaavaa vastavakuutta Pyhäjärven kaupungille.

- Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:n hanketoiminta on kasvanut, koska 1.1.2023 on aloittanut toimintansa Pyhäjärven Callio FutureMINE -hanke, jonka kokonaisbudjetti on 2,1 M€:a. Hankkeen toteutusajaksi on 1.1.2023 – 31.12.2025. Tätä limiittiä, jota päätöksessä mainittu takaus koskee, käytetään siltarahoituksena edellä mainitun hankkeen kustannuksiin. Hanke hyödyntää ja edistää merkittävästi digitalisaatiota sekä tukee kestävästä kasvusta synnyttämällä digitaalisen testikaivosympäristön aitoihin kaivosolosuhteisiin. Hanke edistää koko kaivosteollisuuden digitalisaatiota, sähköistymistä, tuottavuutta ja ympäristöystävällisyyttä niin Suomessa kuin kansainvälisestikin.
- Pyhäjärven kaupunki on edellyttänyt Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:ltä riittävää vastavakuutta päätöksen mukaisesti.
- Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy on esittänyt Pyhäjärven kaupungille riittävän vastavakuuden. Kaupunki saa panttivelkakirjan vastavakuudeksi. On normaali käytäntö, että riittävä vastavakuus kirjataan takaussopimukseen. Päätöksentekohetkellä riittää tieto, että päätöksen mukainen riittävä vastavakuus voidaan antaa.

4. Takaus sisältää erittäin suuren taloudellisen riskin.

- Kuntalain (410/2015) 129 §:n mukaan ”Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävällä kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla.”
- Pyhäjärven kaupungin ulkoiset toimintakulut vuoden 2023 talousarviossa ovat yhteensä 17,3 M€. Päätöksessä mainittu takaus, joka on suuruudeltaan 250.000 euroa, on 1,44 % Pyhäjärven kaupungin vuoden 2023 talousarvion ulkoisista menoista. Tämän johdosta voimme todeta, että päätöksessä mainitun takauksen antamiseen ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.
- Pyhäjärven kaupungin tulokinnan mukaan 250.000 euron tililimiitin takaaminen ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä, kun otetaan huomioon esimerkiksi talousarvion suuruus. Näin ollen takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua taloudellista riskiä.

- Pyhäjärven kaupunki hallitsee takaukseen liittyvää riskiä edellyttämällä Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:ltä vastavakuutta tililimiitin vakuudeksi.
- Kaupunginvaltuuston päätöksessä 20.6.2023 mainitun tililimiitin takaus liittyy hankkeeseen, josta on sitova Business Finlandin päätös. Kyseisen hankkeen koko budjetti on 2,1 miljoonaa euroa, josta Business Finlandin osuus 50 % ja yksityisen yritysrahoituksen osuus 1 040 000 euroa, jolloin Kvanttikiinteistöt Oy:n omarahoitusosuudeksi hankkeesta jää vain 10 000 euroa. Hankkeen sitovan yritysrahoituksen maksajina on tunnettuja suomalaisia ja kansainvälisiä vuosiklusterin teollisuusyrityksiä. Taloudellinen riski hankkeessa yritykselle itselleen, saatikka takaajalle, on arvioitava erittäin pieneksi. Näin on myös Pyhäjärven kaupunki riskin arvioinut. Hankkeen rahoituspäätös on ollut päätöksenteon tausta-aineistossa.

5. Takauksen määrä voi kattaa vain 80 % myönnetystä luoton määrästä.

- Kuntalain (410/2015) 129 §:n mukaan ”Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla.”
- Vastavakuuksien ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä vaan riittää, että ne kattavat kunnan riskien näkökulmasta riittävän osan.
- Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy on joka tapauksessa hakenut panttivelkakirjan koko limiitin määrälle, eli 250.000 eurolle.

6. Suomen Asiakastieto Oy:n Pyhäsalmen Kvanttikiinteistö Oy:tä koskeva talousraportti

- Yrityksen taloudellinen tila ei ole heikko, vaan normaali kasvavan yhtiön tila, jossa yritysrahoituksen määrää kasvatetaan lisääntyvän kehitystoiminnan mahdollistamiseksi. Elinkeinorakenteen muutoksesta johtuva ennakkoidun rakennemuutoksen hallinta uuden taloudellisen kehityksen aikaansaamisen kautta kuuluu kaupungin lakisääteisiin velvollisuuksiin.
- Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:n ensisijaisena tavoitteena vuosina 2015 – 2022 ei ole ollut tuloksen tekeminen vaan Pyhäsalmen kaivoksen tilojen uudelleenkäytön edistäminen. Uudelleenkäytön edistäminen on vaatinut yhtiöltä vuosien työn saavuttaessaan näitä edistysaskeleita, mitä olemme viime aikoina saaneet todistaa. Yhtenä esimerkkinä on Business Finlandin myönteinen rahoituspäätös Callio FutureMINE – tulevaisuuden digitaalinen testikaivos -hankkeelle.
- Pyhäjärven kaupunki on ja on ollut tietoinen yhtiön taloudesta koko yhtiön olemassaolon ajan. Yhtiö toimittaa vuosittain talousarvio-, tilinpäätös- sekä osavuosikatsaus tiedot Pyhäjärven kaupungille. Taloustietojen raportoiminen emoyhtiö Pyhäjärven kaupungille on osa konsernivalvontaa.

7. Päätöksestä puuttuu takauksen kestoaja ja kustannuserittely.

- Koska takauksen kestoaikaa ei ole päätöksessä mainittu, takaus on voimassa toistaiseksi. Päätöksessä mainittu takaus koskee päätöksessä mainittua 250.000 euron tililimiittiä, josta Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy on neuvotellut Säästöpankki Optian kanssa.
- Pyhäjärven kaupungille ei aiheudu suoranaisia kustannuksia takauksen antamisesta.

8. Takauspäätöksestä puuttuu kaupungille maksettavan takausprovisioiden määrä.

- Pyhäjärven kaupunki on perinyt takausprovisiota lainoihin antamistaan takauksista. Lainoihin liittyvissä takauksissa pääomien määrät ovat yleensä merkittävämpiä verrattuna päätöksessä mainittuun tililimiitin määrään. Tililimiittiä koskevasta takauksesta Pyhäjärven kaupunki ei peri takausprovisiota.
- Aikaisempi vastaava Pyhäjärven kaupunginvaltuuston päätös (Kvalt. 27.2.2023 § 5) liittyy PyhäNet Oy:n luoton sekä limiitin takauksiin. Pyhäjärven kaupunki perii luottoon liittyvästä takauksesta takausprovisiota, mutta limiittiin liittyvästä takauksesta ei peritä takausprovisiota.

Pyhäjärven kaupungin näkemyksen mukaan päätös ei ole lainvastainen. Pyhäjärven kaupungilla on ollut perusteet myöntää Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:n 250.000 euron tililimiitille takaus. Pyhäjärven kaupunki on edellyttänyt takaukselle Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:ltä riittävää vastavakuutta.

Pyhäjärven kaupunginhallitus

Jouni Tilli
vt. kaupunginjohtaja

Sari Nissilä
talous- ja hallintojohtaja

LIITELUETTELO

1. Business Finland, päätös 4662/31/2022, 21.10.2022
2. Callio FutureMINE -tulevaisuuden digitaalinen testikaivos - hankkeeseen liittyvät rahoitussitoumukset, *SALAINEN LIITE, Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 § 20) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa*
3. Pyhäjärven kaupunginvaltuusto, päätös 27.2.2023 § 5, Omavelkainen takaus Kuntarahoituksen luottoon ja kuntatodistuslimiittiin / PyhäNet Oy